2025/170

28.1.2025

NÕUKOGU OTSUS (EL) 2025/170,

27. jaanuar 2025,

Euroopa Liidu ja Gruusia vahelise viisade väljastamise lihtsustamise lepingu kohaldamise osalise peatamise kohta

EUROOPA LIIDU NÕUKOGU,

võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingut, eriti selle artikli 77 lõike 2 punkti a ja artikli 218 lõiget 9,

võttes arvesse Euroopa Liidu ja Gruusia vahelist viisade väljastamise lihtsustamise lepingut ([1]), eriti selle artikli 14 lõiget 5,

võttes arvesse Euroopa Komisjoni ettepanekut

ning arvestades järgmist:

(1) Euroopa Liidu ja Gruusia vaheline viisade väljastamise lihtsustamise leping (edaspidi „viisalihtsustusleping“) jõustus 1. märtsil 2011.

(2) Viisalihtsustuslepingu eesmärk on lihtsustada vastastikkuse põhimõtte alusel liidu ja Gruusia kodanikele selliste viisade väljastamist, mis annavad neile õiguse kavandatud viibimiseks riigis kuni 90 päeva 180päevase ajavahemiku jooksul. Viisalihtsustusleping aitab edendada inimestevahelisi kontakte ja jagada väärtusi, sealhulgas austust inimõiguste ja demokraatlike põhimõtete vastu.

(3) Viisalihtsustuslepingu artikli 14 lõike 5 kohaselt võib kumbki lepinguosaline viisalihtsustuslepingu täitmise täielikult või osaliselt peatada avaliku korra, riigi julgeoleku või rahvatervise kaitse huvides. Peatamise otsusest tuleb teisele lepinguosalisele teatada hiljemalt 48 tundi enne selle jõustumist. Viisalihtsustuslepingu täitmise peatanud lepinguosaline teatab viivitamata teisele lepinguosalisele, kui viisalihtsustuslepingu peatamise aluseks olnud põhjused enam ei kehti.

(4) 2024. aastal võttis Gruusia vastu välismõju läbipaistvuse seaduse ning pereväärtusi ja alaealiste kaitset käsitleva õigusaktide paketi. Kõnealuste meetmete puhul hinnatakse, et need kahjustavad Gruusia inimeste põhiõigusi, sealhulgas ühinemis- ja sõnavabadust, õigust eraelu puutumatusele ja õigust osaleda avalikus elus, ning suurendavad häbimärgistamist ja diskrimineerimist.

(5) Euroopa Ülemkogu rõhutas oma 27. juuni 2024. aasta järeldustes, et välismõju läbipaistvuse seadus kujutab endast tagasiminekut meetmete puhul, mis on sätestatud komisjoni soovituses kandidaatriigi staatuse saamiseks, ja kutsus Gruusia ametivõime üles selgitama oma kavatsusi ja muutma tegevussuunda, mis seab ohtu Gruusia liikumise ELiga ühinemise suunas ja viib *de facto* ühinemisprotsessi peatamiseni. Oma 17. oktoobri 2024. aasta järeldustes tuletas Euroopa Ülemkogu meelde, et Gruusia valitsuse tegevussuund seab ohtu Gruusia liikumise Euroopa suunas ja *de facto* peatab ühinemisprotsessi, ning kutsus Gruusiat üles võtma vastu demokraatlikke, ulatuslikke ja kestlikke reforme kooskõlas Euroopa integratsiooni aluspõhimõtetega.

(6) 28. novembril 2024 teatasid Gruusia ametivõimud, et nad ei kavatse taotleda Euroopa Liiduga ühinemisläbirääkimiste alustamist enne 2028. aastat. Kõnealune teade põhjustas paljudes Gruusia linnades massimeeleavaldused, millele Gruusia ametivõimud vastasid ebaproportsionaalse jõu ja vägivaldsete meetoditega, samuti meelevaldsete vahistamiste ning meeleavaldajate, poliitikute ja ajakirjanike väärkohtlemisega.

(7) Gruusia võetud meetmed rikuvad viisalihtsustuslepingu sõlmimise aluspõhimõtteid ning on vastuolus liidu ja selle liikmesriikide huvidega. Eelkõige ohustatakse nende meetmetega inimõigusi ja demokraatlikke põhimõtteid ning seetõttu on need vastuolus liidu väärtustega ning takistavad liidu ja Gruusia majandus-, humanitaar-, kultuuri-, teadus- ja muude suhete stabiilset arengut.

([1]) ELT L 52, 25.2.2011, lk 34.

(8) Seda arvesse võttes on viisanõudest vabastamise ajutise peatamise korra raames esitatavas seitsmendas komisjoni aruandes välja toodud meetmed, mille Gruusia peab kiiresti võtma, et lahendada probleemid, millele komisjon on tähelepanu juhtinud, ja märgitud, et käimas on arutelud peatamiskorra aktiveerimise üle teatavatesse kategooriatesse kuuluvate isikute suhtes.

(9) Selleks et kaitsta liikmesriikide ja liidu avalikku korda, on asjakohane ja proportsionaalne, et liikmesriigid nõuavad viisat liitu reisivatelt Gruusia kodanikelt, kes kasutavad kehtivat diplomaatilist passi, sest kõnealused kodanikud esindavad huve, mis on vastuolus huvidega, mis algselt ajendasid liitu viisalihtsustuslepingut sõlmima. Seetõttu tuleks peatada viisalihtsustuslepingu mõningate selliste sätete kohaldamine, millega nähakse ette erandid Gruusia kodanikele, kes kasutavad kehtivat diplomaatilist passi, ning viisasoodustused lühiajalise viisa taotlemisel teatavatesse kategooriatesse kuuluvatele Gruusia kodanikele, nimelt Gruusia ametlike delegatsioonide liikmetele, ametiülesandeid täitvatele Gruusia kesk- ja piirkondlike valitsuste ja parlamentide liikmetele ning Gruusia põhiseadus- ja ülemkohtu liikmetele.

(10) Käesolev otsus kujutab endast nende Schengeni *acquis*' sätete edasiarendamist, milles Iirimaa ei osale vastavalt nõukogu otsusele 2002/192/EÜ ([2]). Seetõttu ei osale Iirimaa käesoleva otsuse vastuvõtmisel, see ei ole tema suhtes siduv ega kohaldatav.

(11) Euroopa Liidu lepingule ja Euroopa Liidu toimimise lepingule lisatud protokolli nr 22 (Taani seisukoha kohta) artiklite 1 ja 2 kohaselt ei osale Taani käesoleva otsuse vastuvõtmisel ning see ei ole tema suhtes siduv ega kohaldatav.

(12) Võttes arvesse olukorra tõsidust Gruusias, peaks käesolev otsus jõustuma selle vastuvõtmise kuupäeval,

ON VASTU VÕTNUD KÄESOLEVA OTSUSE:

Artikkel 1

Alates 29. jaanuarist 2025 peatatakse Euroopa Liidu ja Gruusia vahelise viisade väljastamise lihtsustamise lepingu järgmiste sätete kohaldamine:

a) artikli 4 lõike 1 punkt b seoses Gruusia ametlike delegatsioonide liikmetega, kes osalevad Gruusiale esitatud ametliku kutse alusel ametlikel kohtumistel, nõupidamistel, läbirääkimistel või ametlikes vahetusprogrammides või üritustel, mida korraldavad valitsustevahelised organisatsioonid liikmesriikide territooriumil;

b) artikli 5 lõike 1 punkt b seoses Gruusia kesk- ja piirkondlike valitsuste liikmetega ning Gruusia põhiseadus- ja ülemkohtu liikmetega;

c) artikli 5 lõike 1 punkt c seoses Gruusia ametlike delegatsioonide alaliste liikmetega, kes osalevad Gruusiale esitatud ametliku kutse alusel regulaarselt kohtumistel, nõupidamistel, läbirääkimistel ja vahetusprogrammides või üritustel, mida korraldavad valitsustevahelised organisatsioonid liikmesriikide territooriumil;

d) artikli 5 lõike 2 punkt a seoses Gruusia ametlike delegatsioonide liikmetega, kes osalevad esitatud ametlike kutsete alusel korrapäraselt kohtumistel, nõupidamistel, läbirääkimistel ja vahetusprogrammides või üritustel, mida korraldavad valitsustevahelised organisatsioonid liikmesriikide territooriumil;

e) artikli 5 lõige 3 seoses artikli 5 lõike 2 punktis a osutatud kategooriatega;

f) artikli 6 lõige 1 seoses artikli 6 lõike 3 punktides c ja f ning artikli 10 lõikes 1 osutatud kategooriatesse kuuluvate kodanike ja isikute viisataotluste menetlemise tasuga;

([2]) Nõukogu 28. veebruari 2002. aasta otsus 2002/192/EÜ Iirimaa taotluse kohta osaleda teatavates Schengeni *acquis*' sätetes (EÜT L 64, 7.3.2002, lk 20, ELI: http://data.europa.eu/eli/dec/2002/192/oj).

g) artikli 6 lõike 3 punktid c ja f seoses Gruusia kesk- ja piirkondlike valitsuste liikmetega ning Gruusia põhiseadus- ja ülemkohtu liikmetega ning ametlike delegatsioonide liikmetega, kes osalevad Gruusiale esitatud ametliku kutse alusel kohtumistel, nõupidamistel, läbirääkimistel, vahetusprogrammides või üritustel, mida korraldavad valitsustevahelised organisatsioonid liikmesriikide territooriumil;

h) artikkel 7 seoses artikli 6 lõike 3 punktides c ja f ning artikli 10 lõikes 1 osutatud kategooriatesse kuuluvate kodanike ja isikutega;

i) artikli 10 lõige 1 seoses Gruusia kodanikega, kellel on Gruusia välja antud kehtiv diplomaatiline pass.

Artikkel 2

Käesolev otsus jõustub selle vastuvõtmise päeval.

Brüssel, 27. jaanuar 2025

Nõukogu nimel

eesistuja

K. KALLAS